

Uheld med radioaktive stoffer – Baggrund

Baggrund

Radioaktive stoffer og hændelser

I Danmark er der i dag ca. 1.000 registrerede brugere af radioaktive stoffer. Anvendelsen spænder fra medicinsk diagnostik og behandling af sygdomme over et bredt spektrum af industrielle anvendelser til brug i forskning og undervisning. Hertil kommer, at der bruges radioaktive stoffer i fysikundervisningen på alle skoler, samt at der indgår radioaktive stoffer i røgdetektorer.

Aktivitetsmængden af de anvendte radioaktive stoffer varierer fra meget små aktivitetsmængder i f.eks. røgdetektorer og laboratoriekits over moderate mængder ved de mest almindelige medicinske, forskningsmæssige og industrielle anvendelser til meget store aktivitetsmængder ved nogle få industrielle og forskningsmæssige anvendelser.

Brugen af de radioaktive stoffer forudsætter at disse transporteres fra produktions- eller opbevaringsstedet (primært udlandet, men også Forskningscenter Risø) ud til den aktuelle bruger. Det skønnes, at der årligt udføres ca. 50.000 transporter af radioaktive stoffer her i landet. Hovedparten heraf drejer sig om transporter af radioaktive stoffer til danske sygehuse. I tallet indgår også transport i transit gennem Danmark, herunder et lille antal transporter af nukleare materialer i forbindelse med brug af og forskning i atomkraft i nabolandene.

Med meget få undtagelser er aktivitetsmængden af de anvendte radioaktive stoffer som nævnt meget begrænset eller moderat, dvs. i praksis ikke-livstruende mængder af radioaktive stoffer. For større aktivitetsmængder er der taget sikkerheds- og beskyttelsesmæssige foranstaltninger, som også omfatter indsatspersonalet i en uheldssituation. Alt i alt indebærer dette, at muligheden (sandsynligheden) for at indsatspersonalet vil modtage stråledoser, der overstiger gældende dosisgrænser for arbejdstagere er yderst ringe. Dette betyder, at indsatspersonalet ikke vil kunne modtage stråledoser, som kan give akut stråleskade, og at risikoen for senskader begrænses på samme måde som for stråleudsatte arbejdstagere.

Ved uheld under brug eller transport af radioaktive stoffer er det altid vigtigt at være opmærksom på tilstedeværelsen af de radioaktive stoffer. Tilstedeværelsen af de radioaktive stoffer vil dog som nævnt ovenfor ikke udgøre en livstruende situation for indsatspersonale eller omgivelserne. Normal førsteindsats kan (og skal) derfor gennemføres på et skadested for at sikre at mennesker og dyr reddes og eventuelle tilskadekomne gives normal førstehjælp og hospitalsbehandling.

Regelbaggrund

Transportuheld med radioaktive stoffer og brand i forbindelse med brug af radioaktive stoffer er et akut uheld med farlige stoffer, hvor der er pligt til at anmelde uheldet til alarmcentralen (1-1-2), med mindre de tilstedeværende umiddelbart kan afhjælpe skaden og sikre, at der ikke er strålingsfare.

Brandvæsen og politi er pligtige at kontakte Sundhedsstyrelsen, Strålebeskyttelse (SIS døgnvagt) med henblik på en faglig vurdering af den strålingsmæssige situation på skadestedet og behovet for supplerende ekspertbistand.